YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
9 päivänä kesäkuuta 1998 *

Yhdistetyissä asioissa C-129/97 ja C-130/97,

jotka Tribunal de grande instance de Dijon (Ranska) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa rikosasioissa, joissa vastaajina ovat

Yvon Chiciak ja Fromagerie Chiciak (C-129/97) ja

Jean-Pierre Fol (C-130/97)

ja joissa asian käsittelyyn ovat osallistuneet

Syndicat de défense de l'Époisses (C-129/97 ja C-130/97),

Institut national des appellations d'origine contrôlées (INAO) (C-129/97 ja C-130/97),

Association nationale d'appellation d'origine laitière française (ANAOF) (C-129/97 ja C-130/97) ja

Laiterie de la Côte SARL ym. (C-130/97),

ennakkoratkaisun maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14 päivänä heinäkuuta 1992 annetun

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL L 208, s. 1) ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä 12 päivänä kesäkuuta 1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 (EYVL L 148, s. 1) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann (esittelevä tuomari), H. Ragnemalm ja M. Wathelet sekä tuomarit J. C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Syndicat de défense de l'Époisses, edustajanaan asianajaja Daniel Bouchard, Dijon,

— Yvon Chiciak, Fromagerie Chiciak ja Jean-Pierre Fol, edustajanaan asianajaja Corinne Linval, Aube,

— Ranskan tasavalta, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston apulaisosastopäällikkö Kareen Rispal-Bellanger ja saman osaston lähetystöneuvos Frédéric Pascal,

— Italian hallitus, asiamiehenään ulkoasiainministeriön diplomaattisten riita-asioiden osaston osastopäällikkö, professori Umberto Leanza, avustajanaan valtionasiamies Ivo M. Braguglia,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja José Luis Iglesias Buhigues ja oikeudellisen yksikön virkamies Xavier Lewis,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Syndicat de défense de l'Époissesin, edustajanaan asianajaja Daniel Bouchard, Yvon Chiciakin, Fromagerie Chiciakin ja Jean-Pierre Folin, edustajanaan asianajaja Corinne Linval, Ranskan hallituksen, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston avustava ulkoasiainsihteeri Christina Vasak ja Frédéric Pascal, Saksan hallituksen, asiamiehenään oikeusministeriön hallitusneuvos Corinna Ullrich, Kreikan hallituksen, asiamiehinään ulkoasiainministeriön Euroopan yhteisöjä koskevia asioita hoitavan erityisosaston avustava oikeudellinen erityisneuvonantaja Ioanna Galani-Maragkoudaki ja valtion oikeudellisen neuvoston avustava oikeudellinen neuvonantaja Ioannis Chalkias, Italian hallituksen, asiamiehenään Ivo M. Braguglia, ja komission, asiamiehinään José Luis Iglesias Buhigues ja Xavier Lewis, 27.1.1998 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 12.3.1998 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de grande instance de Dijon on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 26.2.1997 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.4.1997, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisu-

kysymystä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 (EYVL L 208, s. 1; jäljempänä vuoden 1992 asetus) ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä 12 päivänä kesäkuuta 1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 (EYVL L 148, s. 1; jäljempänä vuoden 1996 asetus) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty rikosasioissa, joissa vastaajina ovat Yvon Chiciak ja Jean-Pierre Fol, joiden on väitetty markkinoineen juustoja asiaankuuluvien kansallisten säännösten vastaisesti käyttämällä suojattua alkuperänimitystä.

3 Vuoden 1992 asetuksessa, joka tuli voimaan 25.7.1993, vahvistetaan elintarvikkeiksi tarkoitettujen maataloustuotteiden ja muiden elintarvikkeiden alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suojaamista koskevat säännöt. Kyseisen asetuksen johdanto-osan seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: "Tällä hetkellä kansalliset käytännöt eroavat alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen käyttöönottamisessa; on tarpeen suunnitella yhteisön lähestymistapa; yhteisön säännöt suojajärjestelmästä itse asiassa mahdollistavat maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten kehityksen, sillä yhtenäisempi lähestymistapa varmistaa yhtäläiset kilpailunedellytykset näillä merkinnöillä merkittyjen tuotteiden tuottajien välillä ja johtaa siihen, että näiden tuotteiden luotettavuus kuluttajien näkökulmasta katsottuna paranee". Asetuksen johdanto-osan kahdennessatoista perustelukappaleessa mainitaan, että "saadakseen suojan kaikissa jäsenvaltioissa maantieteelliset merkinnät ja alkuperänimitykset on rekisteröitävä yhteisön tasolla — — ".

4 Vuoden 1992 asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) 'alkuperänimityksellä' alueen, määrätyn paikan tai erityistapauksissa maan nimeä, jota käytetään nimeämään maataloustuotetta tai elintarviketta,

— joka on peräisin kyseiseltä alueelta, kyseisestä määrätystä paikasta tai kyseisestä maasta

ja

— jonka laatu tai ominaisuudet ovat olennaisesti tai yksinomaisesti maantieteellisen ympäristön, joka käsittää sen luonnon ja inhimilliset tekijät, ansiota ja jonka tuotanto, jalostus ja käsittely tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella."

5 Kyseisen asetuksen 4—7 artiklassa vahvistetaan alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen rekisteröinnissä noudatettava menettely (ns. normaalimenettely).

6 Vuoden 1992 asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "jotta suojattua alkuperänimitystä (SAN) tai suojattua maantieteellistä merkintää (SMM) voidaan käyttää, maataloustuotteen tai elintarvikkeen on oltava eritelmän mukainen". Eritelmässä on asetuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti oltava muun muassa "tuotteen — — nimi, mukaan lukien alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä".

7 Vuoden 1992 asetuksen 5 artiklan 4 kohdan mukaan rekisteröintihakemus on lähetettävä sille jäsenvaltiolle, jossa kyseinen maantieteellinen alue sijaitsee. Tämän artiklan 5 kohdan mukaan jäsenvaltion on tarkastettava, että hakemus on perusteltu, ja toimitettava se sitten komissiolle muun muassa eritelmällä täydennettynä. Asetuksen 6 artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaan komissio tarkastaa kuuden kuukau-

den kuluessa virallisella tutkimuksella, onko rekisteröintihakemuksessa kaikki 4 artiklassa säädetyt tiedot. Jos komissio päättää, että nimitys täyttää suojaamiselle asetetut edellytykset, se ilmoittaa tästä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Jos komissiolle ei ilmoiteta yhtään jäsenvaltion, luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön 7 artiklan mukaisesti esittämää väitettä, se kirjaa nimityksen "Suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen rekisteri" -nimiseen rekisteriin.

8 Vuoden 1992 asetuksen 8 artiklan mukaan mainintoja "SAN" ja "SMM" saadaan käyttää ainoastaan tämän asetuksen mukaisissa maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa.

9 Vuoden 1992 asetuksen 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Kyseinen jäsenvaltio voi pyytää eritelmän muuttamista, erityisesti tieteellisen tai teknisen tiedon kehityksen huomioonottamiseksi tai maantieteellisen alueen uudelleen rajaamiseksi.

Edellä 6 artiklassa säädettyä menettelyä on noudatettava soveltuvin osin.

Komissio voi kuitenkin 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen päättää olla noudattamatta 6 artiklassa säädettyä menettelyä, jos kyseessä on pieni muutos."

10 Asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Rekisteröidyt nimitykset on suojattu:

a) suoralta tai välilliseltä rekisteröidyn nimityksen kaupalliselta käytöltä tuotteissa, joita rekisteröinti ei koske, siinä määrin kuin tuotteet ovat verrattavissa tällä

nimityksellä rekisteröityihin tuotteisiin tai siinä määrin kuin nimityksen käytöllä voi hyötyä suojatun nimityksen maineesta;

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty tai siihen on liitetty ilmaisu kuten 'laatu', 'tyyppi', 'menetelmä', 'tuotettu kuten', 'jäljitelmä' tai muu samankaltainen ilmaisu;

c) muilta vääriltä tai harhaanjohtavilta merkinnöiltä mitä tulee tuotteen lähtöpaikkaan, alkuperään, tuotteen laatuun tai olennaisiin ominaisuuksiin, jotka on merkitty sisä- tai ulkopakkaukseen, mainoksiin tai tuotetta koskeviin asiakirjoihin sekä tuotteen pakkaamiseen tavalla, joka on omiaan antamaan väärän kuvan tuotteen alkuperästä;

d) muilta käytännöiltä, jotka saattaisivat johtaa yleisöä harhaan tuotteen todellisen alkuperän suhteen.

Jos rekisteröityyn nimitykseen sisältyy siihen kuuluvana maataloustuotteen tai elintarvikkeen nimi, jota pidetään yleisnimenä, tämän yleisnimen käytön vastaavissa tuotteissa tai elintarvikkeissa ei katsota olevan ristiriidassa 1 kohdan a ja b alakohdan kanssa."

11 Vuoden 1992 asetuksen 17 artiklassa, jossa säädetään "yksinkertaistetusta" rekisteröintimenettelystä eli asetuksen voimaantullessa jo olemassa olevien nimitysten rekisteröinnistä, todetaan seuraavaa:

"1. Kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaan tulosta jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nimet, joilla on oikeudellinen suoja, tai jäsenvaltioissa,

joissa suojajärjestelmää ei ole, käytössä vakiintuneet nimitykset, jotka ne haluavat rekisteröidä tämän asetuksen mukaisesti.

2. Komissio rekisteröi 1 kohdassa tarkoitetut 2 ja 4 artiklan mukaiset nimitykset 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Edellä olevaa 7 artiklaa ei sovelleta. Yleisnimiä ei kuitenkaan rekisteröidä.

3. Jäsenvaltiot voivat säilyttää kansallisen suojan 1 artiklan mukaisesti ilmoitetuille nimityksille, kunnes päätös niiden rekisteröinnistä on tehty."

12 Vuoden 1996 asetuksen liitteenä on niiden nimitysten luettelo, jotka on rekisteröity vuoden 1992 asetuksen 17 artiklan nojalla suojatuiksi maantieteellisiksi merkinnöiksi (SMM) tai suojatuiksi alkuperänimityksiksi (SAN). Näiden nimitysten joukossa mainitaan nimitys "Époisses de Bourgogne" (SAN).

13 Vuoden 1992 asetusta muutettiin 17.3.1997 annetulla neuvoston asetuksella N:o 535/97 (EYVL L 83, s. 3; jäljempänä vuoden 1997 asetus), jolla muun muassa lisättiin ensin mainitun asetuksen 5 artiklan 5 kohtaan ensimmäisen alakohdan jälkeen seuraava teksti:

"Jäsenvaltio voi myöntää näin kuvatulla tavalla toimitetulle nimitykselle vain väliaikaisesti tässä asetuksessa tarkoitetun kaltaisen kansallisen suojan sekä tarvittaessa sopeutumiskauden kyseisen nimityksen toimittamispäivästä alkaen; ne voidaan myös myöntää väliaikaisesti samoilla edellytyksillä haettaessa muutosta tuotetta koskevaan eritelmään.

Väliaikainen kansallinen suoja lakkaa sinä päivänä, jolloin päätös rekisteröinnistä tehdään tämän asetuksen mukaisesti. — —

Toimenpiteillä, jotka jäsenvaltiot ovat toteuttaneet toisen alakohdan mukaisesti, on vaikutusta vain kansallisella tasolla eivätkä ne saa vaikuttaa yhteisön sisäiseen kauppaan."

14 Alkuperänimityksestä "Époisses de Bourgogne" 14.5.1991 annetulla ranskalaisella asetuksella (Journal officiel de la République française (JORF), s. 6593; jäljempänä kansallinen vuoden 1991 asetus) otettiin käyttöön kyseinen nimitys ja määriteltiin ne juustot, joihin sitä voitiin soveltaa. Ranskan hallitus haki tämän nimityksen rekisteröimistä vuoden 1992 asetuksen 17 artiklassa säädetyssä yksinkertaistetussa menettelyssä, ja komissio rekisteröi sen vuoden 1996 asetuksen mukaisesti.

15 Valvotusta alkuperänimityksestä "Époisses" 14.4.1995 annetulla asetuksella (JORF, s. 6271; jäljempänä kansallinen vuoden 1995 asetus) muutettiin kansallista vuoden 1991 asetusta siten, että siinä käytetty nimitys "Époisses de Bourgogne" korvattiin nimityksellä "Époisses". Ranskan hallitus on maininnut huomautuksissaan, että se oli pyytänyt 25.4.1997 päivätyllä kirjeellään komissiota muuttamaan suojatun alkuperänimityksen "Époisses de Bourgogne" eritelmää vuoden 1992 asetuksen 9 artiklan mukaisesti.

16 Yvon Chiciak ja Jean-Pierre Fol ovat juuston tuottajia, joita syytetään siitä, että he ovat "käyttäneet kansallisella vuoden 1995 asetuksella käyttöön otettua suojattua alkuperänimitystä 'Époisses', joka on varattu niille juustoille, jotka ovat ominaisuuksiltaan alkuperänimityksestä 'Époisses de Bourgogne' annetussa kansallisessa vuoden 1991 asetuksessa määritellyn kaltaisia". Pääasioiden vastaajat eivät ole kiistäneet sitä, että heidän valmistamansa tuotteet eivät täytä viimeksi mainitussa asetuksessa säädettyjä edellytyksiä. He katsovat kuitenkin, että heillä on oikeus käyttää valmistamistaan juustoista nimitystä "Époisses", koska kansallinen vuoden 1995 asetus on vuoden 1992 asetuksen vastainen. Vastaajien mukaan vuoden 1992 asetuksessa annetaan komissiolle yksinomainen toimivalta alkuperämerkintöjen suojaamiseen ja kielletään jäsenvaltioita ryhtymästä lainsäädäntötoimenpiteisiin

tässä asiassa. Vastaajat ovat huomauttaneet, että he eivät olleet rikkoneet kansallista vuoden 1991 asetusta ja että se nimitys, joka oli rekisteröity vuoden 1996 asetuksella Ranskan viranomaisten hakemuksesta, oli "Époisses de Bourgogne" eikä "Époisses".

17 Syndicat de défense de l'Époisses ja Association nationale d'appellation d'origine laitière française ovat kiistäneet väitteen siitä, että kansallinen vuoden 1995 asetus olisi lainvastainen. Ne ovat todenneet, että nimitys "Époisses" on suojattu samoilla perusteilla kuin nimitys "Époisses de Bourgogne". Tältä osin ne viittaavat muun muassa vuoden 1996 asetukseen, johon on liitetty niiden nimitysten luettelo, jotka on rekisteröity suojatuiksi alkuperänimityksiksi. Tässä luettelossa mainitaan muun muassa nimitykset "Époisses de Bourgogne", "Camembert de Normandie" ja "Chabichou du Poitou". Kahteen jälkimmäiseen esimerkkinä mainitsemaani juustojen nimitykseen liittyy alaviite, jossa täsmennetään nimenomaisesti, että suojaa ei ole haettu nimille "Chabichou" ja "Camembert". Nimenomaisen täsmennyksen puuttumisesta seuraa vastakohtaispäätelmän avulla, että nimityksessä "Époisses de Bourgogne" olevaa "Époisses"-sana suojataan.

18 Kansallinen tuomioistuin päätti tässä tilanteessa lykätä asioiden käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Vaikuttaako 14.7.1992 annettu asetus N:o 2081/92 voimaantulostaan lukien siten, että jäsenvaltioilla ei ole enää minkäänlaista toimivaltaa muuttaa jo aiemmin olemassa ollutta alkuperänimitystä?

2) Voidaanko 12.6.1996 annetun asetuksen N:o 1107/96 liitteessä olevissa alaviitteissä olevia tietoja pitää tyhjentävänä luettelona moniosaisten nimitysten suojaa vailla olevista osista?"

19 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 10.4.1997 antamalla määräyksellä nämä kaksi asiaa yhdistettiin suullista ja kirjallista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ensimmäinen kysymys

20 Kansallinen tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään sitä, onko vuoden 1992 asetusta tulkittava siten, että jäsenvaltio voi sen voimaantulon jälkeen kansallisia säännöksiä antaessaan muuttaa alkuperänimitystä, jonka rekisteröintiä se on hakenut 17 artiklan mukaisesti, ja suojata sitä kansallisella tasolla.

21 Vastaajat, Kreikan hallitus sekä komissio katsovat, että vuoden 1992 asetuksen soveltamisala on eksklusiivinen, joten jäsenvaltioilla ei ole sen voimaantulon jälkeen enää minkäänlaista toimivaltaa ottaa käyttöön uutta maantieteellistä merkintää tai muuttaa merkintää, joka on rekisteröity kyseisen asetuksen mukaisesti.

22 Italian ja Saksan hallitusten mukaan vuoden 1992 asetuksen tavoitteena on tehokkaan suojan antaminen yhteisön tasolla. Tämä tavoite ei kuitenkaan estä eikä ole vastoin sellaista luonteeltaan täydentävää kansallista lainsäädäntöä, jolla annetaan suppeampaa suojaa.

23 Ranskan hallitus toteaa Syndicat de défense de l'Époissesin tukemana, että vuoden 1992 asetuksella pyritään varmistamaan alkuperänimitysten suoja yhteisön tasolla viemättä kuitenkaan jäsenvaltioilta toimivaltaa näiden nimitysten hallinnointiin. Ranskan hallitus katsoo, että vaikka vasta vuoden 1997 asetuksessa on nimenomainen säännös siitä, että nimitysten kansallinen suoja voidaan pitää voimassa siihen

saakka, kunnes tehdään päätös rekisteröinnistä yhteisön tasolla, tällainen kansallinen toimivalta on ollut väistämättä olemassa jo vuoden 1992 asetuksen voimaantulosta lähtien. Kukin jäsenvaltio on siten oikeutettu suojaamaan nimitysten tiettyjä osia odottaessaan yhteisön rekisteröintimenettelyn päättymistä.

24 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 4 kohdassa, tältä osin on riittävää tutkia, onko jäsenvaltiolla, joka on vuoden 1992 asetuksen 17 artiklan mukaisesti hakenut kyseisen asetuksen voimaan tullessa jo suojatun alkuperänimityksen rekisteröintiä, toimivalta muuttaa kyseistä nimitystä noudattamatta asetuksessa säädettyä menettelyä.

25 On huomattava, että vuoden 1992 asetuksen johdanto-osan seitsemännen ja kahdennentoista perustelukappaleen mukaan kyseisen asetuksen tarkoituksena on varmistaa asetuksenmukaisten maantieteellisten merkintöjen yhdenmukainen suoja yhteisössä. Lisäksi on todettava, että tämä yhdenmukainen suoja saavutetaan rekisteröinnillä, joka toimitetaan asetuksessa olevien erityisten sääntöjen mukaisesti.

26 Vuoden 1992 asetuksessa nimittäin vahvistetaan velvollisuus maantieteellisten merkintöjen rekisteröintiin yhteisön tasolla, jotta kyseiset merkinnät olisivat suojattuja kaikissa jäsenvaltioissa, ja täsmennetään ne yhteisön säännökset, joilla vastedes säännellään tätä suojaa, joka voidaan saavuttaa ainoastaan monimutkaisen ilmoitus-, tutkimis- ja rekisteröintimenettelyn jälkeen.

27 Ranskan viranomaiset olivat hakeneet vuoden 1991 kansallisella asetuksella suojatun alkuperänimityksen "Époisses de Bourgogne" rekisteröimistä vuoden 1992 asetuksen 17 artiklan mukaisessa yksinkertaistetussa menettelyssä noudattaen säädettyä kuuden kuukauden määräaikaa, mikä merkitsee, että rekisteröinti oli toimitettu ilman "normaaliin" rekisteröintimenettelyyn kuuluvaa kyseisen asetuksen 7 artiklassa tarkoitettua vaihetta, jolloin voidaan esittää väitteitä.

28 Jäsenvaltio, joka on noudattanut 17 artiklassa tarkoitettua menettelyä, voi tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti säilyttää kansallisen suojan kyseessä olevalle nimitykselle, kunnes päätös sen rekisteröinnistä on tehty.

29 Vuoden 1992 asetuksessa vahvistettu alkuperänimitysten yhdenmukainen suoja merkitsee, että jäsenvaltion, joka katsoo, että on tarkoituksenmukaista muuttaa sellaista alkuperänimitystä, jonka rekisteröintiä on haettu kyseisen asetuksen mukaisesti, on noudatettava tätä varten vahvistettua menettelyä.

30 Tuotteen nimen eli rekisteröidyn alkuperänimityksen kaltainen eritelmään kuuluva tieto saadaan muutetuksi ainoastaan siinä menettelyssä ja niiden menettelysääntöjen mukaisesti, jotka vahvistetaan vuoden 1992 asetuksessa, ja erityisesti noudattamalla menettelyä, jota tarkoitetaan 9 artiklassa, jossa puolestaan viitataan 6 artiklassa säädettyyn menettelyyn.

31 Ranskan hallitus katsoo, että jäsenvaltioilla on oltava asetuksessa säädetyssä järjestelmässä mahdollisuus väliaikaisen kansallisen suojan myöntämiseen ainakin niin kauan, kuin rekisteröintihakemuksen johdosta ei ole tehty mitään päätöstä. Tätä näkökantaa tukee sen mukaan vuoden 1992 asetuksen 5 artiklaan vuoden 1997 asetuksella lisätty uusi säännös, jossa vahvistetaan, että rekisteröintiä hakenut jäsenvaltio voi myöntää "näin kuvatulla tavalla toimitetulle nimitykselle — — tässä asetuksessa tarkoitetun kaltaisen kansallisen suojan", joka voidaan myöntää myös "haettaessa muutosta tuotetta koskevaan eritelmään".

32 Tältä osin on todettava, että vuoden 1992 laissa ei vahvistettu Ranskan hallituksen mainitsemaa toimivaltaa ennen vuoden 1997 asetuksen voimaantuloa, ottaen kuitenkin huomioon, että vuoden 1992 asetuksen 5 artiklaan vuoden 1997 asetuksella lisättyä uutta säännöstä ei sovelleta 17 artiklassa tarkoitettuun rekisteröintimenettelyyn. Päinvastoin kuin mitä Ranskan hallitus esittää, vuoden 1997 asetuksesta seuraa nimenomaisesti, että silloin kun jäsenvaltioilla on vuoden 1992 asetuksessa

vahvistetussa järjestelmässä toimivalta tehdä asetuksen säännöksistä poikkeavia, vaikkakin vain väliaikaisia päätöksiä, tämä toimivalta perustuu nimenomaisiin säännöksiin.

33 Ensimmäiseen kysymykseen on siten vastattava, että vuoden 1992 asetusta on tulkittava siten, että jäsenvaltio ei voi kyseisen asetuksen voimaantulon jälkeen kansallisia säännöksiä toteuttamalla muuttaa sellaista alkuperänimitystä, jonka rekisteröintiä se on hakenut 17 artiklan mukaisesti, eikä suojata sitä kansallisella tasolla.

Toinen kysymys

34 Kun otetaan huomioon se asiayhteys, jossa toinen kysymys on esitetty, sekä kansallisen tuomioistuimen asiassa esittämä selvitys, tällä kysymyksellä kysytään pääasiassa sitä, että kun vuoden 1996 asetuksen liitteessä ei ole moniosaiseen alkuperänimitykseen liittyvää alaviitettä, jossa täsmennetään, että nimityksen tietylle osalle ei haeta suojaa, merkitseekö tämä, että kyseisen nimityksen kaikki osat ovat suojattuja.

35 Ranskan hallitus ja komissio esittävät tältä osin, että moniosaisia nimityksiä koskee vuoden 1992 asetuksen 13 artiklasta johtuva yleinen sääntö, jonka mukaan silloin, kun kyse ei ole yleisnimestä tai yleisesti käytetystä ilmauksesta, suoja ulottuu paitsi nimitykseen kokonaisuutena, myös sen jokaiseen erilliseen osaan. Siitä, että moniosaisia nimityksiä suojattaisiin vain kokonaisuutena, seuraisi Ranskan hallituksen ja komission mukaan, että vuoden 1992 asetuksen 13 artiklassa määritelty suojan taso ei toteutuisi täysin. Tarkasteltaessa vuoden 1996 asetusta voidaan johtaa se periaate, että moniosaisten nimitysten suojan puuttumista koskevien mainintojen on oltava nimenomaisia. Tämä täsmennys ei vaikuta siihen, onko kyseessä oleva

nimityksen osa luonteeltaan yleinen vai ei. Alaviitteen puuttuminen merkitsee Ranskan hallituksen ja komission mukaan nyt käsiteltävässä asiassa sitä, että suoja ulottuu paitsi nimitykseen kokonaisuutena myös kaikkiin sen erillisiin osiin.

36 Tätä näkökantaa ei voida hyväksyä. Siitä, että vuoden 1996 asetuksessa on tietyissä tapauksissa katsottu tarpeelliseksi täsmentää alaviittein, että asianomaisen nimityksen tietylle osalle ei ole haettu suojaa, on tehtävä vain se johtopäätös, että asianomaiset eivät voi nimityksen tällaisen osan osalta vedota vuoden 1992 asetuksen mukaisiin oikeuksiin. Vuoden 1996 asetus ei myöskään sisällä mitään sellaisia tietoja, joiden perusteella voitaisiin tuntea ne syyt, joiden vuoksi jäsenvaltiot olivat päättäneet olla hakematta suojaa, johtuipa tämä siitä, että kyse oli yleiseksi tulleesta nimityksen osasta, siitä, että kyseistä osaa ei suojattu kansallisella tasolla vuoden 1992 asetuksen 17 artiklan mukaista hakemusta tehtäessä, taikka jostain muusta seikasta. Vuoden 1996 asetuksen johdanto-osan kahdeksannessa perustelukappaleessa mainitaan nimittäin ainoastaan, että "on otettava huomioon tiettyjen jäsenvaltioiden ilmoitus siitä, että tiettyjen nimitysten osien osalta suojaa ei ole haettu".

37 Vaikka voisikin osoittautua, että vuoden 1992 asetuksen 13 artiklasta seuraa, että erityisten päinvastaista osoittavien seikkojen puuttuessa kyseisen artiklan antama suoja ei ulotu ainoastaan moniosaiseen nimitykseen kokonaisuutena, vaan myös kuhunkin sen erilliseen osaan, kunhan kyse ei ole yleisnimestä tai yleisesti käytetystä ilmauksesta, tämä säännös ei voi olla riittävä peruste vuoden 1996 asetuksen tulkitsemiseksi siten, että alaviitteen puuttuessa moniosaisen nimityksen kaikki osat ovat suojattuja.

38 Vuoden 1996 asetuksessa — jonka komissio hyväksyi vuoden 1992 asetuksen 15 artiklassa tarkoitetussa komiteamenettelyssä — ei nimittäin ole mitään mainintaa siitä, että alaviitteiden käytöllä olisi tällainen tarkoitus. Niiden kysymysten pohtiminen, jotka koskevat nimityksen eri osille annettavaa suojaa ja etenkin sitä, onko kyse mahdollisesti yleisnimestä vai sellaisesta nimityksen osasta, jota suojataan vuoden 1992 asetuksen 13 artiklassa tarkoitettua toimintaa vastaan, on sitä

paitsi kyseisellä asetuksella luodussa suojajärjestelmässä kansallisen tuomioistuimen asia asianosaisten sille esittämien tosiseikkojen yksityiskohtaisen arvioinnin perusteella.

39 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että se seikka, että vuoden 1996 asetuksen liitteessä ei ole moniosaiseen alkuperänimitykseen liittyvää alaviitettä, jossa täsmennetään, että rekisteröintihakemus ei koske tiettyä osaa nimityksestä, ei välttämättä merkitse sitä, että nimityksen kaikki osat ovat suojattuja.

Oikeudenkäyntikulut

40 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan, Saksan, Kreikan ja Italian hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunal de grande instance de Dijonin 26.2.1997 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 14 päivänä heinäkuuta 1992 annettua neuvos-

ton asetusta (ETY) N:o 2081/92 on tulkittava siten, että jäsenvaltio ei voi kyseisen asetuksen voimaantulon jälkeen kansallisia säännöksiä toteuttamalla muuttaa sellaista alkuperänimitystä, jonka rekisteröintiä se on hakenut 17 artiklan mukaisesti, eikä suojata sitä kansallisella tasolla.

2) Se seikka, että neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2081/92 17 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesta maantieteellisten merkintöjen ja alkuperäisnimitysten rekisteröinnistä 12 päivänä kesäkuuta 1996 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1107/96 liitteessä ei ole moniosaiseen alkuperänimitykseen liittyvää alaviitettä, jossa täsmennetään, että rekisteröintihakemus ei koske tiettyä osaa nimityksestä, ei välttämättä merkitse sitä, että nimityksen kaikki osat ovat suojattuja.

Rodríguez Iglesias Gulmann Ragnemalm

Wathelet Moitinho de Almeida Kapteyn

Murray Puissochet Hirsch

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 9 päivänä kesäkuuta 1998.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti